

การค้าเสรีในยุค Digital Economy

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ จัดสัมมนา เรื่อง “การค้าเสรีในยุค Digital Economy” ในวันที่ 15 ส.ค. 59 ณ โรงแรมเซ็นทารา แกรนด์ เซ็นทรัลพลาซ่า กรุงเทพฯ มีประเด็นสำคัญดังนี้

ความตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) ของไทยในยุค Digital Economy

Digital Economy พึ่งพา FTA อย่างชัดเจนในกรณีการค้าสินค้า เพราะต้องใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีของ FTA หากไม่ใช่สินค้า ไม่จำเป็นต้องมี FTA เช่น Facebook Line และ เกมส์ เป็นต้น

- Digital Economy คือ เศรษฐกิจยุคใหม่ ที่นำเทคโนโลยี หรือนวัตกรรม มาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างรายได้ เพื่อเพิ่มมูลค่าแก่สินค้าและบริการ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และลดต้นทุนเมื่อเทียบกับการค้าแบบเดิม
 - รูปแบบของการทำธุรกิจยุคใหม่ ทำโดยการสร้าง Platform เชื่อมกลุ่มลูกค้า หรือ Commodities (ได้แก่ ผู้บริโภค และผู้ผลิต) ผ่าน Internet จะทำให้ได้ Big Data ซึ่งเป็นข้อมูลพฤติกรรมผู้บริโภค ทั้งนี้ การนำ Big Data มาวิเคราะห์และประมวลผล จะทำให้สามารถเพิ่มรายได้อย่างมากจากการโฆษณา และขายสินค้า
 - Platform ที่สร้างขึ้น ต้องตอบสนองความต้องการของลูกค้า และมีลักษณะสำคัญ 2 ประการ คือ สามารถทำซ้ำได้ และขยายระบบได้ง่ายในหลายตลาดหรือหลายประเทศ เช่น Facebook, Instagram, Line, WeChat, GrabTaxi, Uber และ Pokemon เป็นต้น
- FTA
 - WTO ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิก 164 ประเทศ รายงานว่า มีการทำ FTA ทั่วโลก 635 ฉบับ มีผลใช้บังคับแล้ว 423 ฉบับ เช่น ยุโรป (36 ฉบับ) สหรัฐฯ (14 ฉบับ) จีน (14 ฉบับ) อินเดีย (15 ฉบับ) อาเซียน (6 ฉบับ) และไทย (12 ฉบับ) เป็นต้น

FTA ที่สำคัญ

ประเทศ	จำนวน FTA	ประเทศคู่ภาคี
EU	36	ชิลี อิสราเอล เกาหลีใต้ เม็กซิโก แอฟริกาใต้ ตุรกี และยูเครน เป็นต้น
สหรัฐฯ	14	ออสเตรเลีย บาห์เรน ชิลี อิสราเอล จอร์แดน เปรู สิงคโปร์ และโอมาน เป็นต้น
จีน	14	คอซอวากี ฮองกง นิวซีแลนด์ สิงคโปร์ ฮ่องกง และปากีสถาน เป็นต้น
อินเดีย	15	อัฟกานิสถาน ภูฏาน ญี่ปุ่น มาเลเซีย เนปาล สิงคโปร์ ชิลี และศรีลังกา เป็นต้น
อาเซียน	6	จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดีย เป็นต้น

FTA ของไทยที่มีผลบังคับใช้แล้ว

กรอบอาเซียน		กรอบทวิภาคี	
ความตกลง	บังคับใช้	ความตกลง	บังคับใช้
อาเซียน	1 ม.ค. 36	ไทย-อินเดีย	1 ก.ย. 47
อาเซียน-จีน	20 ก.ค. 48	ไทย-ออสเตรเลีย	1 ม.ค. 48
อาเซียน-ญี่ปุ่น	1 พ.ค. 52	ไทย-นิวซีแลนด์	1 ก.ค. 48
อาเซียน-เกาหลีใต้	1 ต.ค. 52	ไทย-ญี่ปุ่น	1 พ.ย. 50
อาเซียน-อินเดีย	1 ม.ค. 53	ไทย-เปรู	31 ธ.ค. 54
อาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์	12 มี.ค. 53	ไทย-ชิลี	5 พ.ย. 58

FTA ของไทยที่อยู่ระหว่างการเจรจา

ความตกลง	ความคืบหน้า
RCEP (อาเซียน+6)	อยู่ระหว่างเจรจาจัดทำความตกลง มีเป้าหมายให้เสร็จภายในปี 59
อาเซียน-ฮ่องกง	มีเป้าหมายสรุปผลภายในปี 59
ไทย-อินเดีย (FTA ฉบับเต็ม)	อยู่ระหว่างเจรจาเปิดเสรีสินค้าเพิ่มเติม การค้าบริการ และการลงทุน
ไทย-ปากีสถาน	อยู่ระหว่างเจรจาจัดทำความตกลง มีเป้าหมายให้เสร็จภายในปี 60
ไทย-EU	ภายหลังการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของไทย การเจรจาหยุดชะงัก
ไทย-EFTA	ภายหลังการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองของไทย การเจรจาหยุดชะงัก

แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจโลก (Megatrend)

- ฐานอำนาจทางเศรษฐกิจโลกมีแนวโน้มปรับเปลี่ยนไปอยู่ที่เอเชีย โดย BRICS และอาเซียน เป็นฐานเศรษฐกิจใหม่
 - อาเซียน มีทรัพยากรจำนวนมาก และแรงงานหลากหลาย ทั้งแรงงานมีฝีมือ และแรงงานต้นทุนต่ำ
 - แรงงานต่างด้าวจะกลับถิ่นฐาน ส่วนแรงงานมีฝีมือจะกระจายตัวในแหล่งที่ให้รายได้สูง
 - กลุ่มธุรกิจต้นน้ำ ส่วนใหญ่จะอยู่ใน เมียนมาร์ ลาว กัมพูชา และเวียดนาม
 - กลุ่มธุรกิจกลางน้ำ ส่วนใหญ่จะอยู่ใน ไทย มาเลเซีย และอินโดนีเซีย
- ประชากรมีอายุยืนยาวขึ้น ขณะที่อัตราการตายลดลง
 - แรงงานในตลาดโลกน้อยลง และเกิดการขาดแคลนแรงงานมีฝีมือ
 - พนักงานในบริษัทที่มีความหลากหลายของช่วงอายุมากกว่าปัจจุบัน
 - ผู้ประกอบการต้องมีความสามารถในการเจาะตลาดเฉพาะกลุ่ม (Niche Market)
- ผู้หญิงจะเป็นกลุ่มลูกค้าที่มีกำลังซื้อสูง จากการสำรวจ ผู้หญิงยุคใหม่ ที่มีการศึกษา หน้าที่การงานดี และรายได้สูง จะใช้จ่ายเฉลี่ยถึง 30% ของรายได้
- ผู้บริโภคยุคใหม่ มีความเป็นตัวของตัวเองสูง พร้อมจะจ่ายเงินเพิ่มขึ้นในสินค้าและบริการที่ตนรักดี
 - พฤติกรรมผู้บริโภคเปลี่ยนไป โดยมีความเป็นตัวของตัวเองสูง คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ที่มาของสินค้า เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่
 - บัณฑิตจบใหม่ มีเสรีภาพในการตัดสินใจเลือกที่ทำงานอิงคุณค่า มากกว่าตัวเงิน โดยกล้าเลือกทำงานที่ชอบมากกว่าอยู่เพื่อเงินเดือน
 - ผู้ประกอบการ ต้องเข้าหาตลาดและพนักงานมากขึ้น และกำหนดสายความก้าวหน้าทางอาชีพ (Career Path) ให้ชัดเจน
 - โครงสร้างและวัฒนธรรมบริษัท ต้องรองรับกับความหลากหลายของคนรุ่นใหม่
- การทำตลาดจะเน้นตลาดเฉพาะกลุ่ม/แยกย่อยมากขึ้น เพื่อให้สินค้าตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในแต่ละพื้นที่ โดยจะผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับรสนิยมของลูกค้าในพื้นที่นั้น ๆ แทนการผลิตสินค้าสำหรับทั้งประเทศ

- เทคโนโลยีสารสนเทศจะมีบทบาทหลักในเศรษฐกิจ
 - ในอีก 5 ปีข้างหน้า มีประชากรใช้ Internet ประมาณ 5 พันล้านคน
 - ผู้บริโภคสามารถเข้าถึงข้อมูลมากขึ้น และสามารถเปรียบเทียบราคาได้เร็ว
 - เทคโนโลยีจะเชื่อมต่อกันได้ระหว่างอุตสาหกรรม
 - การขยายกิจการ ในมิติ Diversification ได้ง่ายขึ้น

ธุรกิจที่ได้รับผลกระทบจาก Digital Economy

- ร้านขายปลีก ใช้ระบบการสั่งซื้อ Online มากขึ้น ทำให้อาจมีการปลดพนักงานขาย
- สื่อสิ่งพิมพ์ และบันเทิง มีการ Download จาก Application มากขึ้น
- สถาบันการเงิน ผู้ประกอบการสามารถระดมทุนได้โดยตรงโดยไม่ต้องกู้จากธนาคาร เช่น Venture Capital และ Crowdfunding เป็นต้น
- อุตสาหกรรมรถยนต์ รถยนต์ที่ไม่ต้องมีคนขับจะเข้ามาแทนที่